

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ

(3:18-4:1)

3: 18-4: 1 ਵਿਚ ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਕਈ ਜਮਾਤਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਮੂਹਾਂ ਭਾਵ ਪਤਨੀਆਂ (3: 18), ਬਾਲਕਾਂ (3:20) ਅਤੇ ਨੌਕਰਾਂ (3:22-25) ਨਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀਆਂ ਨਾਲ 'ਪ੍ਰੇਮ' ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (3: 19); ਪਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ 'ਆਪਣਿਆਂ ਬਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਖਿਝਾਓ' (3:21); ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨਾਲ '... ਐਨ ਠੀਕ ਅਤੇ ਜ਼ਬਾਰਥ' ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (4: 1)।

ਪਤੀਆਂ, ਪਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਸੀ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਨੌਕਰਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਰੇਲੂ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਪੌਲਸ ਵੱਲੋਂ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਮਿਆਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਥੱਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਲਈ ਸਹੀ ਆਦਰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਰ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦੋਹਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਲਈ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਹਦੇ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

1 ਪਤਰਸ 2: 13-3:7 ਵਿਚ ਅਧੀਨਤਾ ਦੀ ਪਤਰਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਜਤਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (2: 13-16)। ਯਿਸੂ ਦੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਮਾੜਾ ਸਲੂਕ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਵੀ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ (2: 17-25)। ਮਸੀਹੀ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੇਪਰਤੀਤਾ ਹੀ ਹੋਵੇ (3: 1-6)। ਪਤੀ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਧੀਨਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਵਿਚ ਸਿੱਧ ਨਮੂਨਾ ਯਿਸੂ ਹੈ। ਉਹ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਿੱਧ ਪੁੱਤਰ ਸੀ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 2: 8; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5: 8; 10: 9) ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਣ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਜਵਾਨ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਆਗਿਆਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਛੋਟੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ; ਇਹ ਉੱਤਮ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹੋਣ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਅਤੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਲਈ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਯਿਸੂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ

ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਪਿਓ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਤੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਮਾਲਕ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਪੈਰ ਧੋਤੇ। ਯਿਸੂ ‘ਆਪਣੀ ਟਹਿਲ ਕਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਟਹਿਲ ਕਰਨ’ ਆਇਆ (ਮੱਤੀ 20:28), ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੌਕਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ।

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3: 17 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਕੁਝ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਮ’ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੌਲਸ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ‘ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਜੋਗ ਹੈ’ (3: 18) ਅਤੇ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਮਨ ਭਾਉਣੀ ਹੈ’ (3:20) ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ‘ਮਾਲਕ’ (*kurios*, ‘ਪ੍ਰਭੂ’) ਹੈ (4:1), ‘ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਕਰਦੇ’ (3:23) ਹੋਣ, ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਡਰਨਾ (3:22) ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਲ ਜਾਂ ਸਜਾ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ’ ਮਿਲਣਾ ਸੀ (3:24, 25)।

ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ‘ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ’ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:24)। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਬਲਕਿ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ (ਤੀਤੁਸ 2:9; 1 ਪਤਰਸ 2: 18)। ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ‘ਆਗਿਆਕਾਰ ਹੋਵੇ’ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਅਧੀਨ ਰਹੇ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਨਾਲ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ (3:20 ਤੇ ਚਰਚਾ ਵੇਖੋ)। ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੀ ਅਦਬ ਭਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਆਦਰ ਨਾਲ ‘ਸਭਨੀਂ ਗੱਲੀ’ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6: 1, 5; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:20, 22)।

‘ਅਧੀਨ’ ਜਾਂ ‘ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ’ (*hupatossō*) ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਓ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਹੈ:

ਲੂਕਾ 2:51—ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਹਾ।

ਲੂਕਾ 10:17—ਬਦਰੂਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

ਰੋਮੀਆਂ 10:3—ਯਹੂਦੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ।

ਰੋਮੀਆਂ 13:1, 5—ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਤੀਤੁਸ 3:1; 1 ਪਤਰਸ 2:13)।

1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:32—ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:34—ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।

1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:27—ਸੱਭੇ ਕੁਝ ਯਿਸੂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:21—ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ।

ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:24—ਕਲੀਸੀਆ ਮਸੀਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:21—ਯਿਸੂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੀਤੁਸ 2:9—ਨੌਕਰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ (ਵੇਖੋ 1 ਪਤਰਸ 2:18)।

ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:9—ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ।

1 ਪਤਰਸ 3:22—ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਸੀਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

1 ਪਤਰਸ 5:5—ਮਸੀਹੀ ਜਵਾਨ ਮਸੀਹੀ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ।

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚਣ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਾਨਤਾ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:28) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਨੌਕਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੀ, ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਉਲਟ ਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਠਹਿਰਾਈ ਹੋਈ ਤਰਤੀਬ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

3:12-14 ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪੌਲਸ ਨੇ ਇਹੀ ਨਿਯਮ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਮੱਰਾ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ’ (3:17) ਭਾਵ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ।

ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਗਣੀ ਬਰਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਦ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੋਵੇਂ ਕੋਪ, ਕ੍ਰੋਧ, ਬਦੀ, ਦੁਰਬਚਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਗੰਦੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬੂਠ ਬੋਲਣਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ (3:8, 9)। ਘਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਰਹਿਮ ਦਿਲੀ, ਦਿਆਲਗੀ, ਅਧੀਨਗੀ, ਨਰਮਾਈ, ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (3:12-14)। ਅਖ਼ੀਰਲਾ ਗੁਣ ਪ੍ਰੇਮ ਘਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਲਗਾਅ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਪਤਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ (3:18)

¹⁸ਹੇ ਪਤਨੀਓ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੋ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਜੋਗ ਹੈ।

‘ਹੇ ਪਤਨੀਓ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੋ’ (3:18)

ਔਰਤਾਂ ‘ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ’ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:24)। ਪੌਲਸ ਨੇ ਇਕ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਪੋ ਆਪਣਿਆਂ ਪਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਪਤਨੀਆਂ (*hypotassethe, hypotassō* ਤੋਂ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰੋਬਰਟ ਜੀ. ਬ੍ਰੋਚਰ ਐਂਡ ਯੂਜੀਨ ਏ. ਨਿਡਾ ਨੇ *hypotassō* ਦੀ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ:

[ਇਹ] ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਨਾਲ ਫ਼ੌਜੀ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:22, ਤੀਤੁਸ 2.5, 1 ਪਤਰਸ 3.1 ਵਿਚ ਪਤਨੀ ਦੇ ਆਪਣੀ ਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਤੀਤੁਸ 2.9, 1 ਪਤਰਸ 2.13 ਨੌਕਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਰੋਮੀਆਂ 13.1 ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।^੯

ਇੱਥੇ ਇਸ ਸੋਚ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 3:18 ਵਿਚ ਇਰਾਦਾ ਸੈਕਸ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਿਲ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ‘ਅਧੀਨ’ ਦੇ

ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਕੱਢਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਥਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:3-5)।

ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਲਈ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਰਾਹ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਪਤਰਸ ਨੇ 1 ਪਤਰਸ 3:5, 6 ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ, ਉਹ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ‘ਅਧੀਨ’ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਸੁਆਮੀ’ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ‘ਅਧੀਨ’ ਵੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। *Hupakouō* ਤੋਂ ਨਿੱਕਲੇ ਸ਼ਬਦ ‘ਆਗਿਆ’ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਜ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ‘ਆਗਿਆ’ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ‘ਆਗਿਆ’ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰੰਭ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਆਇਤਾਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:22-24 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

ਹੇ ਪਤਨੀਓ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੋ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਿਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮਸੀਹ ਭੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਸਿਰ ਹੈ। ... ਪਰ ਤਾਂ ਵੀ ਜਿਸ ਪਰਕਾਰ ਕਲੀਸੀਆ ਮਸੀਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਇਸੇ ਪਰਕਾਰ ਪਤਨੀਆਂ ਭੀ ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ ਆਪਣਿਆਂ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ।

ਤੀਤੁਸ 2:5 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀਆਂ ‘ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਭਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।’ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਰਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੇ ਪਤਨੀਓ, ਆਪਣਿਆਂ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੋ ...’ ਅਤੇ ‘... ਅਗਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਇਸਰੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਉੱਤੇ ਆਸ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ ਆਪਣਿਆਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਦੀਆਂ ਸਨ’ (1 ਪਤਰਸ 3:1, 5)।

ਜਿਸ ਵੱਲੋਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਦਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਕ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਾ ਕਿ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ। ਮਸੀਹੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਭਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਢੀਠ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

‘ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਜੋਗ ਹੈ’ (3:18)

ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਜੋਗ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਅਧੀਨਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮਸੀਹੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਬੇਹਤਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਿਸੂ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ। ਅਜਿਹਾ ‘ਜੋਗ’ (*anōken*) ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸਹੀ ਅਤੇ ਬੇਹਤਰ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:4 ਵਿਚ ਬੇਲੋੜੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਅਤੇ ਫਿਲੋਮੇਨ (ਫਿਲੋਮੇਨ 8, 9) ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ।

ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:24 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ‘ਹਰ ਗੱਲ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ’ ਸੀਮਤ ਵਰਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ‘ਹਰ ਗੱਲ’ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦਾ ਅਨਾਦਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 5:29)। ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਓਸੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ’ ਹਨ।

ਪਤਨੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਨੂੰ ਵਖਾਉਣ। ਈਰਖਾ, ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਸਾੜੇ ਨਾਲ ਸਮਰਪਣ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 3:8, 9 ਵਾਲੀ ਫ਼ਹਿਰਿਸਤ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਰਿਆਈ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੂੰ 3:12-14 ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਜਿਸੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਕੇ ਉਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 2:8; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:8)। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮਸੀਹੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਪਰਤੀਤੇ ਪਤੀ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪਤਨੀ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿਚ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 17:12-16 ਅਤੇ 1 ਪਤਰਸ 3:1-6 ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਬੇਪਰਤੀਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਆਪਣਿਆਂ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੋ ਭਈ ਜੋ ਕੋਈ ਵਚਨ ਨਾ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਓਹ ਵਚਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੀ ਚਾਲ ਢਾਲ ਦੇ ਕਾਰਣ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਓਹ ਤੁਹਾਡੀ ਪਵਿੱਤਰ ਚਾਲ ਢਾਲ ਨੂੰ ਜੋ ਅਦਬ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਵੇਖ ਲੈਣ’ (1 ਪਤਰਸ 3:1, 2)।

ਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ (3:19)

19^{ਵੇ} ਪਤੀਓ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੌੜੇ ਨਾ ਹੋਵੋ।

‘ਹੇ ਪਤੀਓ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੌੜੇ ਨਾ ਹੋਵੋ’ (3:19)

ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਦਯਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਾਲਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਲਈ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ (*agapao*; ਵਰਤਮਾਨ ਆਗਿਆਵਾਚਕ) ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਕੌੜੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸ਼ਬਦ ‘ਕੌੜੇ’ (*pikrainō*) ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ (8:11; 10:9, 10) ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਿਆ ਵਿਹਾਰ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦਾ ਕਾਰਜ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਕ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਹੇ ਪੁਰਖੋ, ਆਪਣੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖੋ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇ ਪਤੀਓ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *andres* ‘ਹੇ ਮਰਦੇ’ ਜਾਂ ‘ਹੇ ਪਤੀਓ’ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਹੋਰ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸ਼ਬਦ ਹੇ ਪਤਨੀਓ, *gunaikes* ‘ਤੀਵੀਆਂ’ ਜਾਂ ‘ਪਤਨੀਆਂ’ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ

ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਤੈਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਅਰਥ ਪਤੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਲਈ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:25 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਵਨਾ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ‘‘ਪ੍ਰੇਮ’’ ਹੋਣ ਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ‘‘ਪ੍ਰੇਮ’’ (*agapaō*) ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਤੀਤੁਸ 2:4 ਵਿਚ ਬੁੱਢੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਜਵਾਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖਣਾ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ *philandres* ਹੈ, ਜਿਹੜਾ *phileō* (‘‘ਪ੍ਰੇਮ’’) ਅਤੇ *anēr* (‘‘ਪਤੀ’’) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:4-8 ਵਿਚ ਉੱਤਮ ਵੇਰਵਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਤੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਦਾ ਢੰਗ ਸੂਮ, ਜ਼ਿੱਦੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਓਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਜਤਾਉਣਾ ਸਿੱਖੋ।

ਜਦ ਕੋਈ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਝਗੜੇ ਜਾਂ ‘‘ਸਖ਼ਤ’’ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜਤਾਉਣ ਵੱਲ ਝੁਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਪਤੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹ ਆਦਮੀ ਨਾਲੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ, ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 3:7)।

ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਦਿਆਲੂ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਬੁਰਿਆਈ ਦਾ ਬਦਲਾ ਬੁਰਿਆਈ ਨਾਲ ਨਾ ਮੋੜ ਕੇ (ਰੋਮੀਆਂ 12:17) ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਭਰੇ ਸਬੰਧ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ। ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਇੱਛਿਆ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਜੋੜ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 3:8, 9 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਫ਼ਹਰਿਸਤ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਅਤੇ 3:12-14 ਵਾਲੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਤੀ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਤੀ ਜੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਿਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਵੇਂ ਹੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਬੰਧ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:25)। ਪ੍ਰੇਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ‘‘ਵਸਤੂ’’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਾਥੀ ਹੋਣ ਤਕ ਉੱਚਿਆਂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਪਤੀ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਸਮਰਪਣ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ।

ਜੇ ਪਤਨੀ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯੂਨਾਨੀ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਬਦ *eraō* (‘‘ਸੈਕਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ’’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ) ਨੂੰ ਹੀ ਲਿਖਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਭਰੇ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਪ੍ਰੇਮ ਲਈ *agapaō* ਲਿਖਿਆ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਦ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ (3:20)

20^{ਹੇ} ਬਾਲਕੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਭਨੀਂ ਗੱਲੀਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਮਨ ਭਾਉਣੀ ਹੈ।

‘ਹੇ ਬਾਲਕੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਭਨੀਂ ਗੱਲੀਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰੋ’ (3:20)

ਹੇ ਬਾਲਕੇ (*tekna*) ਤੋਂ ਭਾਵ ‘ਸੰਤਾਨ’ ਜਾਂ ‘ਔਲਾਦ’ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ‘ਨਵਜੰਮੇ,’ ‘ਬਾਲਕਾਂ,’ ‘ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ’ ਜਾਂ ‘ਪੁੱਤਰਾਂ’ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਉਮਰ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਿੰਗ ਨੂੰ। ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪੌਲੁਸ ਇੱਥੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪੀਟਰ ਟੀ. ਓ’ਬ੍ਰਾਇਨ ਨੇ ਇਕ ਖਾਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ: ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ‘ਮਰਜ਼ੀ ਨਾ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ’ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ‘ਪੂਰਣ ਆਗਿਆਕਾਰੀ’ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।^੧

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਸਭਨੀਂ ਗੱਲੀਂ [ਆਪਣੇ] ਮਾਪਿਆਂ [*goneis*] ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਲਈ ਇਸ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਆਗਿਆਕਾਰਿਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਭ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਠੀਕ ਹਨ। ਜੇ ਭਗਤੀਹੀਣ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 13:1-5; 1 ਪਤਰਸ 2:13)। ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਇਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 4:19; 5:29)।

ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਚੁਣਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਲਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਤਰਕਾਂ ਜਾਂ ਇੱਛਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ। ਮਸੀਹੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਭਲਿਆਈ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਵਿਚਾਰੇ ਸਵਾਰਥੀ ਇੱਛਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਬੱਚੇ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਮਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘ਹੇ ਬਾਲਕੇ, ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਰਹੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਧਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰ ਭਈ ਤੇਰਾ ਭਲਾ ਹੋਵੇ ਅਰ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਲੰਮੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵਾਇਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ ਹੈ’ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:1-3)। ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਘਰਾਂ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉੱਥੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਜਾਂ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਭਰੱਸ਼ਟ ਸਮਾਜ ਤਦੇ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦ ਘਰ ਵਿਚ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਭਰੱਸ਼ਟ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ (ਰੋਮੀਆਂ 1:28-32; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:2-5)।

ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (ਕੂਚ 20: 12; ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 19:3)। ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (ਕੂਚ 21:17; ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 20:9; ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 21: 18-21)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ (ਮੱਤੀ 15:4)।

ਭਲਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਯੁੱਗ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਹੈ ਜਦ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ? ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿਤੇ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ। ‘‘ਹੇ ਬਾਲਕੋ’’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਜਿਹੜੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੰਭਾਲ ਆਪ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ? ਬਾਲਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਤਦ ਤਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਰਚ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਾਰ ਵਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਮਰ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਭਾਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਦੇ ਵੀ ਹੋਣ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਆਦਰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

‘‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਮਨ ਭਾਉਣੀ ਹੈ’’ (3:20)

ਬੱਚੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਹੋਣ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਇਹ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ (*en kuriō*, ਮੂਲ ਵਿਚ ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ’’)। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਟੀਚਾ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁਣਗੇ ਅਤੇ ਭਗਤ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ (3:21)

21‘ਹੇ ਪਿਤਾਓ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਬਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਖਿਝਾਓ ਭਈ ਓਹ ਕਿਤੇ ਮਨ ਨਾ ਹਾਰ ਦੇਣ।

‘‘ਹੇ ਪਿਤਾਓ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਬਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਖਿਝਾਓ ਭਈ ਓਹ ਕਿਤੇ ਮਨ ਨਾ ਹਾਰ ਦੇਣ’’ (3:21)

Pateres ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿਤਾਓ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11:23 ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਉਹ ਪਤੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਸ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਪਿਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਲਕਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਵਿਚ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਇਤ 20 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ।

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਆਗਿਆਕਾਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਿਤਾ ਐਨਾ ਰੋਅਬ ਜਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਅਵਿਵੇਕੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਖਿਝਾਓ (*erethizō*) ਤੋਂ ਭਾਵ ‘‘ਚਿੜ ਦੁਆਉਣਾ, ਉਕਸਾਉਣਾ, ਢੀਠ ਬਣਾਉਣਾ, ਸਤਾਉਣਾ, ਰੋਧ ਦੁਆਉਣਾ’’ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਰ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਤ

ਕਰਨ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:2, ‘ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੱਤੀ’)। ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:21 ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਪਿਤਾ ਸਖ਼ਤ ਹੁਕਮ, ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਸੁਧਾਰਨ, ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਦਯਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਿਰ ਖਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝ ਪਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਨ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇਣ ਲਈ ਪਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਿਖਾਉਣਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 18: 19)। ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਏਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਬੁਰਿਆਈ ਲਈ ਸ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ (1 ਸਮੂਏਲ 2:27-29; 3: 13, 14)। ਪੌਲਸ ਨੇ ਪਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਰ ਮੱਤ ਦੇ ਕੇ ਓਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ’ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6: 4)।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨੁਕਸ ਕੱਢਣ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਢੰਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਆਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹਦਾਇਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਕਪਟ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਕੇ ਸਹੀ ਸ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਤਸਾਹਿਤ ਹੋਣ।

ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਕਹਾਉਣਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। (ਵੇਖੋ 13:24; 19: 18; 22:6, 15; 23:13, 14; 29:15, 17.)

ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਸਖ਼ਤਾਈ ਜਾਂ ਬਹੁਤੀ ਢਿੱਲ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮਾਪੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਦਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਮਨ ਨਾ ਹਾਰ ਦੇਣ ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਹੈ (*athumeō*, ਜਿਹੜਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ)। ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਦਿਲ ਟੁੱਟਣਾ, ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਉਦਾਸ ਹੋਣਾ’ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦਿਲ ਬੜੀ ਛੋਟੀ ਟੁੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦਰਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਗਲਤ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਉੱਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਰਗਾ ਬਣਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰਿਆਂ ਢੰਗਾਂ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਝਿੜਕਣਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਇਕਾਂ ਦਾ ਰੋਮ ਮਾਡਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ

ਹੈ। ਬਾਲਕ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ‘ਉਸ ਤੋਂ ਕਦੀ ਨਾ ਹਟੇਗਾ’ (ਕਹਾਉਤਾਂ 22:6) ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਢੰਗ ਵਿਚ ਸਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ ਵਿਖਾਉਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰਾਹ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅਹਿਮ ਹੈ।

ਰੋਮੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬਾਲਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ, ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਲਿਆਈ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਕ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਹੈ। ਮੱਤੀ 7:12 ਦਾ ਨਿਯਮ ਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਇੰਜ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪਿਤਾ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:8, 9, 12-14 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਭ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿਓ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਭਰਿਆ ਦਯਾ ਸਹਿਤ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਗੇ।

ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਤੀ, ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਖੁਦ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣਾ ਹਰ ਸਬੰਧ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛੋਟੇਪਣ ਜਾਂ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨੌਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਲਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ (3:22-25)

²²ਹੇ ਨੌਕਰੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਭਨੀਂ ਗੱਲੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਸਾਰਕ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਰਿਝਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਙੂ ਵਿਖਾਵੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਨ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਭੈ ਨਾਲ ਕਰੋ। ²³ਜੇ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋ ਸੇ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਾਸਤੇ ਕਰੋ, ਨਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ। ²⁴ਕਿਉਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਭਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਅਧਕਾਰ ਦਾ ਫਲ ਮਿਲੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਮਸੀਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋ। ²⁵ਕਿਉਂ ਜੇ ਜਿਹੜਾ ਕੁਨਿਆਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਨਿਆਉਂ ਦਾ ਵੱਟਾ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਪੱਖ ਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ।

‘ਹੇ ਨੌਕਰੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਭਨੀਂ ਗੱਲੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਸਾਰਕ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰੋ’ (3:22)

ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੌਕਰਾਂ (ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ) ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਹਰ ਐਰੀ-ਗੈਰੀ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਮਾਲਕ ਜ਼ਾਲਮ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਸਲੂਕ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸਲੂਕ ਹੋਵੇ, ਮਸੀਹੀ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਹਰ ਉਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਜੋ ਸਹੀ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ (*hupakouō*) ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਤਨੀਆਂ, ਪਤੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ, ਪਿਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਮਸੀਹੀ ਦਾਸਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਪੀਲ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ

ਆਦਰ ਵਿਖਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਬਲਕਿ ‘‘ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਕਾਰਣ ਵੀ ਸਮਝਾਇਆ।’’ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਖ਼ਤਾਂ ਵਿਚ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:5-8; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:1, 2)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਨੌਕਰਾਂ ਲਈ ਬੁਰੇ ਅਤੇ ਭਲੇ ਦੋਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (1 ਪਤਰਸ 2:18-20)।

ਸੰਸਾਰਕ ਮਾਲਕਾਂ (*tois kata sarka kuriois*) ਤੋਂ ਭਾਵ ਮੂਲ ਵਿਚ ‘‘ਸਰੀਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲਕ’’ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਮਸੀਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਰਗੀ, ਰੂਹਾਨੀ ਪ੍ਰਭੂ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਯਿਸੂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ‘‘ਮਾਲਕ’’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ‘‘ਪ੍ਰਭੂ’’ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਮਸੀਹੀ ਨੌਕਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸਬੰਧ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਕੇ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਗ਼ੁਲਾਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਭਾਈ ਵੀ ਸੀ।

ਗ਼ੁਲਾਮ ਲਈ ਸਭਨੀਂ ਗੱਲੀਂ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸਮਝ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਸਹੀ ਹਨ, ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਗ਼ੁਲਾਮ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:21)। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗ਼ੁਲਾਮ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨਿਯਮ ਦੱਸੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਫਿਲੋਮੇਨ ਦੇ ਨਾਂਅ ਇਕ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨੇਸਿਮੁਸ ਨਾਲ ਹੁਣ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਭਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਲੂਕ ਕਰੇ (ਫਿਲੋਮੇਨ 16)।

ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੁਆ ਦਿੱਤੀ ਜਿਹੜੀ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਲਿਆਈ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ (ਰੋਮੀਆਂ 13:8-10)। ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਉਵੇਂ ਹੀ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ (ਮੱਤੀ 7:12) ਨੇ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਅੱਜ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਬੇਕਾਰ ਲਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਲਈ ਇਹ ਨੌਕਰ-ਮਾਲਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਯੋਗ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ 4:1; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:22)। ਪੌਲਸ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਾਥੀ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ‘‘ਦਾਸ’’ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 1:1; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:7; 4:7)। ਮਸੀਹ ਦੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਨੌਕਰ-ਮਾਲਕ ਸਬੰਧ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਪੌਲਸ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

‘‘ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਰਿਝਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗੂ ਵਿਖਾਵੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ’’ (3:22)

ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ (*ophthalmodoulia*) ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ

ਤੋਂ ਭਾਵ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਵਿਖਾਵੇ’ ਲਈ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:6 ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਨੌਕਰ ਦੇ ਇਸ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਤਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਦ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਾਲਕ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਲੁੱਥੇ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੇ। ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਰ ਕੰਮ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਵੱਡਾ ਫਲ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਚੰਗੇ ਨੌਕਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਲਈ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਇਨਾਮ ਦੁਆ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਰਗੀ ਬਰਕਤ ਸੀ। ਮਸੀਹੀ ਗ਼ੁਲਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸੀਹੀ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:22) ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸੀ।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਿਝਾਉਣ (anthrōpareskoi) ਸ਼ਬਦ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਰ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:6) ‘ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਰਿਝਾਉਣ’ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਲਿਖਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ (ਗਲਾਤੀਆਂ 1:10; 1 ਥੱਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:4), ਅਤੇ ਜੀਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੇਡਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:33)।

ਗ਼ੁਲਾਮ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਿਰਫ਼ ਤਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਦ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਦਿਲੋਂ ਸੱਚੀ ਸੇਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ।

‘ਸਗੋਂ’ (alla) ਨਾਲ ‘ਨਹੀਂ’ (mē) ਇਕ ਯੂਨਾਨੀ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਚਨਾ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੱਢਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ‘A ਓਨਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾ B’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਪੌਲੁਸ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗ਼ੁਲਾਮ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ; ਬਲਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਣ NASB ਦੇ ਅਪਡੇਟਡ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ‘ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ’ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਯੂਨਾਨੀ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।⁴

ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੇਵਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਭੈ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

‘ਸਗੋਂ ਮਨ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਭੈ ਨਾਲ ਕਰੇ’ (3:22)

ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਸਨ, ਦੁਨਿਆਵੀ ਪ੍ਰਭੂ (kurioi, ‘ਮਾਲਕ’) ਅਤੇ ਸੁਰਗੀ ਪ੍ਰਭੂ (kurios)। ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕੋ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਵਚਨ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਦੂਜਾ ਇਕਵਚਨ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਭਾਵ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਲਈ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸੱਚੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਲ ਆਦਮੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਨੁੱਖ

ਦਾ ਸਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਇੱਛਿਆਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਸਫ਼ਾਈ (*haplotēs*) ਇਸੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1: 12; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6: 5)। 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11: 3 ਵਿਚ ਇਸ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਸਾਦਗੀ’ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਚ ‘ਉਪਕਾਰ’ ਦਾ ਅਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 12: 8; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8: 2; 9: 11, 13)।

ਯੂਨਾਨੀ ਜਾਂ ਰੋਮੀ ਗ਼ੁਲਾਮ ਲਈ ਮਕਸਦ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਵਾਲੀ ਸੰਪੂਰਣ ਏਕਤਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਤੇ ਗ਼ੁਲਾਮ ਤੋਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਭੈ ਨਾਲ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *phoboumenoi* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖ਼ੁਦਾ ਲਈ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਡਰ ਜਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਗ਼ੁਲਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭੈਅ (ਜਾਂ ‘ਅਦਬ’; ਵੇਖੋ 1 ਪਤਰਸ 2: 18; 3: 2) ਨਾਲ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪਤਰਸ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਾਲਕ ਲਈ ਆਦਰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਆਦਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਖ਼ੀਰੀ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਇਨਾਮ ਉਹ ਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਪਰ ਮਸੀਹੀ ਦਾਸ ... ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਰਾਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਸੀ; ਉਹ ਮਸੀਹ ਦਾ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡਾ [ਸੀ], ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ [ਸੀ]। ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ‘ਮਸੀਹ ਲਈ ਭਗਤੀ’ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਸੀਹੀ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਸਖ਼ਤ, ਅਵਿਵੇਕੀ ਅਤੇ ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ ਹਨ, ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸਾਹ ਮਿਲੇਗਾ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਹਿ ਜਾਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰਨਗੇ।⁵

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ‘ਭੈ’ ਨਾਲ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ ਭੈਅ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦਾ। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ‘ਪ੍ਰੇਮ’ ਭੈਅ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ‘ਪੂਰਾ ਪ੍ਰੇਮ’ ਭੈਅ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4: 18)। ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ‘ਸਿੱਧ ਪ੍ਰੇਮ’ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਸਿੱਧ ਆਗਿਆਕਾਰਿਤਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਉਹ ਪ੍ਰੇਰਕ ਬਲ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14: 15, 21, 23; 1 ਯੂਹੰਨਾ 5: 3)। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ‘ਵਚਨ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਦਾ’ ‘ਹੈ’ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ‘ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ’ (1 ਯੂਹੰਨਾ 2: 5)। ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1: 8, 10); ਇਸ ਕਾਰਣ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਭੈਅ ਹੈ। ਸਹੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਭੈਅ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10: 27, 31)।

‘ਜੇ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋ ਸੋ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਕਰੋ, ਨਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ’ (3: 23)

ਗ਼ੁਲਾਮ ਲਈ ਇੰਜ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਖ਼ੁਦਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ (*ek psychēs*, ਮੂਲ ਵਿਚ, ‘ਦਿਲੋਂ’) ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਗ਼ੁਲਾਮ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਲਈ ਆਦਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਇੱਛਿਆ ਦੇ ਕਾਰਣ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ

ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਾਂਅ ਵਧਣਾ ਸੀ ਬਲਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨੂੰ ਵੀ ਵਡਿਆਈ ਮਿਲਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦਾ ਆਦਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਾਲਕ ਦੀ ਗਲਤੀਆਂ ਮਿਲਣ ਤਾਂ ਸੁਰਗੀ ਮਾਲਕ ਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਗ਼ੁਲਾਮ ਨੂੰ ਸੁਰਗੀ ਨਜ਼ਾਤ ਨਾਲ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਸੀ (1 ਪਤਰਸ 1:3, 4)।

ਗ਼ੁਲਾਮ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰਿਕ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਗ਼ੁਲਾਮ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਫ਼ਰਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਜੇ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਓਸੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:20, 21)। ਜਦ ਤਕ ਕੋਈ ਗ਼ੁਲਾਮ ਹੋਵੇ ਤਦ ਤਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਇੰਜ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਵੇਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਨਮੂਨਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਦਰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ।

ਗ਼ੈਰ-ਮਸੀਹੀ ਗ਼ੁਲਾਮ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਮਸੀਹੀ ਗ਼ੁਲਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੋਸ਼ ਮਸੀਹੀ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਮਸੀਹੀ ਮਾਲਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਸੀ।

‘ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਭਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਅਧਕਾਰ ਦਾ ਫਲ ਮਿਲੇਗਾ’ (3:24)

ਗ਼ੁਲਾਮ ਲਈ ਇੰਜ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਸੁਰਗੀ ਇਨਾਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਫਲ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਨਿਹਚਾਵਾਨ ਮਸੀਹੀ ਗ਼ੁਲਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਕਾਰ ਜਾਂ ਮੀਰਾਸ ਮਿਲਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਸੀ।

ਇਹ ‘ਅਧਕਾਰ’ (*klēronomia*) ਕਮਾਈ ਗਈ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਇਨਾਮ ਸੀ। ਕੁਝ ਇਨਾਮ ਭਾਵੇਂ ਕਮਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦਿਆਲਤਾ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮੀਰਾਸ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੀਰਾਸ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ: ਪਰ ਨਿਹਚਾਵਾਨ ਮਸੀਹੀ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਗੀ ਮੀਰਾਸ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਣ ਗ਼ੁਲਾਮ ਹੋਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਓਸੇ ਮੀਰਾਸ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਰਾਹ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਪੱਤੀਦਾਰ ਹੋਈਏ’ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:12)।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਅੰਗੂਰੀ ਬਾਗ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੀਰਾਸ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 21:33-40; ਮਰਕੁਸ 12:1-11)। ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮੀਰਾਸ ਇੰਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਮਾਇਆ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਜ਼ਾਤ ਵਾਂਗ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਦਾਨ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:32; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:8, 9)। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ (ਰੋਮੀਆਂ 8:17; ਗਲਾਤੀਆਂ 4:7) ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 3:3-5; 1 ਪਤਰਸ 1:3, 4) ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਖ਼ਤਮ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਰਾਸ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15)। ਆਦਮੀ ਨਿਹਚਾ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਰਸ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27, 29)।

ਅਧਕਾਰ ਜਾਂ ਮੀਰਾਸ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇੰਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਮਾਲਕ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮੀਰਾਸ ਆਪਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਮੁਮਕਿਨ ਸੀ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੀਰਾਸ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਗ਼ੁਲਾਮ ਲਈ ਇਕ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਮਸੀਹੀ ਗ਼ੁਲਾਮ ਦੇ ਕੋਲ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੀਰਾਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਗ਼ੁਲਾਮ ਮਸੀਹ ਦਾ ਅਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:22), ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਗ਼ੁਲਾਮ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਵਿਚ ਭੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਗ਼ੁਲਾਮ ਸੁਰਗੀ ਗ਼ੁਲਾਮ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਵਾਰਸ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26-29; 4:7)। ਸੁਰਗ ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਦੀ ਇਕ ਉਮੀਦ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:5; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:4; 1 ਪਤਰਸ 1:3, 4)।

ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਮੀਰਾਸ ਦਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ‘ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਟਲ ਜਾਣਗੇ’ (ਮੱਤੀ 24:35)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਣਗੇ (2 ਪਤਰਸ 3:10), ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 20:11; 21:1)।

ਮੀਰਾਸ ਇਨਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਨਜ਼ਾਤ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਇਨਾਮ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਕਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:8, 9), ਤਾਂ ਇਨਾਮ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਦਰਜਿਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਆਦਮੀ ਵੱਲੋਂ ਯਿਸੂ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਰ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹ ਨਿਕੰਮਾ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹੈ (ਲੂਕਾ 17:7-10)। ਸਿਰਫ਼ ਯਿਸੂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਨਜ਼ਾਤ ਪਾਏਗਾ। ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਇਨਾਮ ਮਿਲੇਗਾ (ਮੱਤੀ 20:1-16)। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਹੀ ਅਹੁਦਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਮਿਲੇਗੀ।

‘ਤੁਸੀਂ ਮਸੀਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋ’ (3:24)

ਇਹ ਲਿਖਦਿਆਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਸੀਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਪੌਲਸ ਨੇ ਬਹੁਵਚਨ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਬਦ (*douleuete*) ਉਹ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਲਈ ਪਿਆਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਨਿਆਵੀ ‘ਮਾਲਕਾਂ’ ਜਾਂ ‘ਪ੍ਰਭੂਆਂ’ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ, ਭਾਵ ਪ੍ਰਭੂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਮਹਾਨ ਲੋਕ ਉਹ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਇਵੇਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 20:25-28)। ਜਦ ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲਿਆਂ

ਨੂੰ ਅਨੰਤ ਜੀਉਣ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਵੇਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ (ਮੱਤੀ 25:31-40)। ਗ਼ੁਲਾਮ ਲੋਕ ਧਰਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਲਈ ਲਿਖੀਆਂ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਲਈ ਨਿਯੋਕਤਾ ਲਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਲਈ ਨਿਯੋਕਤਾ ਨੂੰ ਦਿਨ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦਿਨ ਦਾ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ‘ਜੋ ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਓਵੇਂ ਹੀ ਕਰੋ’ (ਮੱਤੀ 7:12)। ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਭੈਅ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਟੀਚਾ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ; ਦੂਜਾ, ਨਿਯੋਕਤਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਤਸੱਲੀ ਮਿਲ ਸਕੇ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:4)।

‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਿਹੜਾ ਕੁਨਿਆਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹਨੂੰ ਉਸ ਕੁਨਿਆਉਂ ਦਾ ਵੱਟਾ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਪੱਖ ਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ’ (3:25)

ਮਾਲਕ ਸਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਜਿਹੜਾ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਪੌਲਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਗ਼ੁਲਾਮ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਆਇਤ ਵਿਚ ‘ਤੁਹਾਨੂੰ’ (‘ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ’) ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ‘ਜਿਹੜੇ ਕੁਨਿਆਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ [ਬਹੁਵਚਨ] ਲਿਖਦਾ।’ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕੁਨਿਆਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ‘ਗ਼ੁਲਾਮ, ਮਾਲਕ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਜਿਹੜਾ ਬੁਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ’ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਭੋਗੇਗਾ।

ਨੇੜੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬੁਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਅਨਾਦਰ ਜਾਂ ਆਗਿਆ ਨਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ। ਪਰ ‘ਜਿਹੜਾ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੌਲਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਗਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੀ।^੯ ਰਸੂਲਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਭੇਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਵਕਤ ਕਿਹਾ ‘ਤੁਸੀਂ’ (ਯੂਹੰਨਾ 14:19, 20); ਪਰ ਜਦ ਉਸ ਨੇ ‘ਉਹ’ ਕਿਹਾ (ਯੂਹੰਨਾ 14:21) ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਯੂਹੰਨਾ 14-16 ਵਿਚ ਵੀ ਪੂਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਇਵੇਂ ਹੀ ਆਖਿਆ।

ਫਿਲੋਮੇਨ ਦੇ ਨਾਂਅ ਆਪਣੇ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਵੀ ਪੌਲਸ ਨੇ ‘ਵਿਗਾੜਿਆ’ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ (ਆਇਤ 18)। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ। ਯਿਸੂ ਬਿਨਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ (ਰੋਮੀਆਂ 2:6-11) ਹਰ ਗਲਤ ਕੰਮ ਦਾ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਕਰਦੇ ਹਨ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:10) ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ। ਬਦਲਾ ਦੇਣਾ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਅਨਾਦੀ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ‘ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦਾ ਠੀਕ ਠੀਕ ਬਦਲਾ ਮਿਲਿਆ’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2:2; ਵੇਖੋ ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 10:17)। ‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਕੁਝ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਸੋਈਓ ਵੱਢੇਗਾ ਭੀ’ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:7)।

ਸਾਡੀ ਸਚਿਆਈ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਯਿਸੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੁਰਗੀ ਮੀਰਾਸ ਦਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਬੁਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਜ਼ਾ ਦਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਤੇ ਇਨਾਮ ਮਿਲੇਗਾ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:8, 9),

ਪਰ ਉਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਣ ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਤੈਅ ਹੈ (2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1:6-9)।

‘ਅਤੇ ਪੱਖ ਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ’ (3:25)

ਖੁਦਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖਾਸ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਹਦੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੱਖ ਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 10:34; ਰੋਮੀਆਂ 2:6, 11; 1 ਪਤਰਸ 1:17)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਹੀ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:9)। ਯਿਸੂ ਓਸੇ ਮਾਨਕ ਨਾਲ ਭਾਵ ਓਸੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਰਿਹਾ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ (ਰੋਮੀਆਂ 2:12)। ਗੈਰਕੌਮ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 2:14, 15)। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15-17), ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ (ਯੂਹੰਨਾ 12:48)। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਆਂ ਓਸੇ ਮਾਨਕ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਾਰਣ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕਿਰਪਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਿ ਉਹ ਖਾਸ ਵਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:29)।

ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮਾਨਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਦਮੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸ਼ਕਲ, ਜਾਇਦਾਦ, ਯੋਗਤਾ, ਮਾਲੀ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਗੁਣ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਖਾਸ ਪੱਖ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਨਾਉਣਗੇ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਗ਼ੁਲਾਮ, ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਕ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਫ਼ਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਖੁਦਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ (4:1)

¹ਹੇ ਮਾਲਕੋ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਨੌਕਰਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਕਰੋ ਜਿਹੜਾ ਐਨ ਠੀਕ ਅਤੇ ਜਥਾਰਥ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਭਈ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਵੀ ਇਕ ਮਾਲਕ ਹੈ।

‘ਹੇ ਮਾਲਕੋ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਨੌਕਰਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਕਰੋ

ਜਿਹੜਾ ਐਨ ਠੀਕ ਅਤੇ ਜਥਾਰਥ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ

ਭਈ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਵੀ ਇਕ ਮਾਲਕ ਹੈ’ (4:1)

ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *kurioi* (‘ਪ੍ਰਭੂਆਂ’; ਵੇਖੋ 3:22) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਬਹੁਵਚਨ ਵਿਚ ‘ਮਾਲਕੋ’ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਇਕ ਵਚਨ ਵਿਚ ਇਹ ‘ਪ੍ਰਭੂ’ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਲਈ ਹੋਵੇ (1:3, 10; 2:6; 3:13, 17, 18, 20, 23, 24; 4:7, 17)। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੁੱਢਲੇ ਮਸੀਹੀ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਗ਼ੁਲਾਮ ਸਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਥੋੜ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਹੀ ਨੌਕਰ ਜਾਂ ਗ਼ੁਲਾਮ ਹੋਣਗੇ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਗ਼ੁਲਾਮ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਭੂ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਇਕ ਦੁਨਿਆਵੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸੁਰਗੀ। ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬਜਾਇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ

ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਲਕਿ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸ਼ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਮਸੀਹੀ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਠੀਕ ਅਤੇ ਜ਼ਬਾਰਥ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। *Dikaioi* ('ਨਿਆਂ') ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਸੱਚੀਆਂ' (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4: 8) ਅਤੇ 'ਧਰਮੀ' (ਰੋਮੀਆਂ 3: 10) ਹੋਇਆ ਹੈ। 'ਜ਼ਬਾਰਥ' (*isotēs*) ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਦੋ ਹੋਰ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8: 13, 14) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ 'ਬਰਾਬਰੀ' ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ 'ਅਤੇ' ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਠੀਕ ਹੈ ਉਹ ਕਰਨ। ਪੌਲੁਸ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਂ ਵਾਂਗ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ। ਇਹ ਇਕ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੋਚ ਸੀ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਅਜ਼ਾਦ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਆਮ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣ। ਤਾਂ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਇਹ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਮੱਤੀ 7: 12) ਮਾਲਕਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀਅਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਖ਼ਮੀਰ ਸੱਜਰੇ ਗੁੰਠੇ ਹੋਏ ਆਟੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤੌਣ ਨੂੰ ਖ਼ਮੀਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਯਿਸੂ ਦਾ ਢੰਗ ਬਾਹਰੀ ਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਭਾਵੇਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਦਰਲੇ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਗ਼ੁਲਾਮ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੇ ਉਤਸਾਹ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕਈ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਲਈ ਆਗਿਆਕਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਰੱਖ ਸਕਣ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਓਹਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ

ਭਲਾ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ?

ਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀਆਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਬੁਰਿਆਈ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਐਡੁਅਰਡ ਸ਼ਵੇਜ਼ਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ

ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:23)। ਮੂਲ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।⁷

ਬਾਈਬਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਪਤਰਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਈਏ।

ਪਰ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣ ਲਵੋ ਭਈ ਹਰੇਕ ਪੁਰਖ ਦਾ ਸਿਰ ਮਸੀਹ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਸਿਰ ਪੁਰਖ ਹੈ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦਾ ਸਿਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਪੁਰਖ ਇਸਤਰੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਖ ਤੋਂ ਹੋਈ। ਅਤੇ ਨਾ ਪੁਰਖ ਇਸਤਰੀ ਲਈ ਉਤਪਨ ਹੋਇਆ ਪਰ ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਖ ਲਈ ਉਤਪਨ ਹੋਈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:3, 8, 9)।

ਤੀਵੀਆਂ ... ਅਧੀਨ ਹੋ ਰਹਿਣ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:34)।

ਮੈਂ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਅਥਵਾ ਪੁਰਖ ਉੱਤੇ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਹ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਰਹੇ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਆਦਮ ਪਹਿਲਾਂ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਫਿਰ ਹੱਫ਼ਾ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:12, 13)।

ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉੱਤੇ ਆਸ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ ਆਪਣਿਆਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਦੀਆਂ ਸਨ (1 ਪਤਰਸ 3:5)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਲਿਖ ਕੇ ਕਿ ‘ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਸਿਰ ਪੁਰਖ ਹੈ’; ‘ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਖ ਤੋਂ [ਉਤਪੰਨ] ਹੋਈ’; ‘ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਖ ਲਈ [ਉਤਪਨ] ਹੋਈ’; ‘[ਔਰਤਾਂ] ਅਧੀਨ ਹੋ ਰਹਿਣ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ’; ਅਤੇ ‘ਆਦਮ ਪਹਿਲਾਂ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਫਿਰ ਹੱਫ਼ਾ’ ਖੁਦਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ। ਪਤਰਸ ਨੇ ‘ਅਗਲੇ ਸਮਿਆਂ’ ਦੀਆਂ ਭਗਤ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਚਾਲ ਚਲਣ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ।

ਕਈਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ‘ਸ਼ਰਾ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿੱਥੇ?’ ਕਿਹਾ ਗਿਆ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:34) ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇੰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ‘ਸ਼ਰਾ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 82:6, ਯੂਹੰਨਾ 10:34; ਜ਼ਬੂਰ 35:19, ਯੂਹੰਨਾ 15:25 ਵਿਚ ਹੈ)। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਪੌਲੁਸ ਨੇ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:21 ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਯਸਾਯਾਹ 28:11, 12 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸੰਕੇਤ ਉਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ਰਾ ਵੱਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਗਲਾਤੀਆਂ 4:21, 22 ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ, ਸ਼ਰਾ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਭਾਗ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ, ‘... ਅਤੇ ਉਹ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਹੁਕਮ ਚਲਾਵੇਗਾ’ (ਉਤਪਤ 3:16)।

ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੌਲਸ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ। ਮਸੀਹੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:34, 35; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2: 11, 12)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਰੀਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਯੂਨਾਨੀ-ਰੋਮੀ ਸੱਭਿਅ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਆਗੂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਥੱਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ:

ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਕੋਲ ਵੀ ਕਈ ਦਫ਼ਤਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਨਤਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੋਰ ਸਨਮਾਨ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰਕ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਦਿਆਲਗੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ, ਜਲੂਸਾਂ ਅਤੇ ਬਲਿਦਾਨਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ।^੯

ਡਾਇਨਾ, ਆਇਸਸ, ਲਿਵਿਆ, ਡਾਯੋਨਿਸਸ, ਅਤੇ ਲਿਬੇਰ ਅਤੇ ਲਿਬੇਰਾ ਦੇ ਕਾਫ਼ਰ ਫ਼ਿਰਕਿਆਂ ਸਣੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫ਼ਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਯਾਜਕਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲੈਂਦੀਆਂ, ਭਜਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦੀਆਂ, ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰਕੇ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀਆਂ, ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀਆਂ, ਸੰਗੀਤ ਵਜਾਉਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਂਦੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ।^੯

... ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਯੁੱਗ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਯੁੱਗ ਸੀ। ... ਪੌਲਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਅਜ਼ਾਦੀ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਥਾਂਵਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚ, ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਹੁਦੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸੀ। ... ਯੂਨਾਨੀ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਬੁਰਕਾ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸੁਆਰਨ ਦੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।¹⁰

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲੂਕਾ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸੀ। ‘ਪਤਵੰਤੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ’ ਅਤੇ ‘ਵੱਡੇ ਆਦਮੀਆਂ’ ਨੇ ਹੀ ਪਿਸਿਦੀਆ ਦੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦੇ ਸਤਾਅ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 13:50) ਅਤੇ ਥੱਸਲੁਨੀਕੇ ਵਿਚ ਪਤਵੰਤੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਮਸੀਹੀ ਬਣੀਆਂ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17:4)।

ਸਮਾਜ ਭਾਵੇਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਦੇਵੇ ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਮਸੀਹੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਅ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ (ਰੋਮੀਆਂ 12:2)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੀਚਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਹੋਵੇ, ਤਦ ਵੀ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੌਜੂਦਾ ਰਸਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉਲਟ ਹੋਣ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ‘ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੀ ਉਮੀਦ ਹੈ?’ ਬਲਕਿ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੀ ਉਮੀਦ ਹੈ?’

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧ

ਖੁਦਾ ਪਤੀ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖਣ, ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:25; ਤੀਤੁਸ 2:4)। ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਿਤਾ ਲਈ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 3:35; 5:20; 17:23, 24) ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਲਈ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ (ਯੂਹੰਨਾ 14:31)। ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਨੂੰ ਉਵੇਂ ਹੀ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਦੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਹਾ (ਲੂਕਾ 2:51)।

ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:4-8 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇਕ ਚੰਗਾ ਵਿਚਾਰ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪੱਟਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਲਿੱਖੀਆਂ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਬੁਰੇ ਹਾਲਾਤ ਤਦੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਅਸੀਂ ਉਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਖੁਦਾ ਪਤੀ ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਿਰ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਰੱਖਦਾ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:23)। ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਯੂਨਟ ਦਾ ਆਗੂ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਦੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦ ਆਗੂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਤਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਸੁਆਰਨ। ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਸਾਰਾਹ ਵਰਗੀ ਭਗਤ ਪਤਨੀ ਵਰਗਾ ਢੰਗ ਹੀ ਹੈ।

ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਲੇ ਸਮਿਆਂ ਉੱਤੇ ਆਸ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ ਆਪਣਿਆਂ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੰਗਾਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾਹ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਸੁਆਮੀ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੀ ਜਿਹ ਦੀਆਂ ਤੁਸੀਂ ਬੱਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਡਹਿਲ ਨਾਲ ਨਾ ਡਰਦੀਆਂ ਹੋਵੋ (1 ਪਤਰਸ 3:5, 6)।

ਇਕ ਭਗਤ ਪਤਨੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਕਹਾਉਤਾਂ 31:10-31 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਸਣੇ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਮੂਨਾ ਬਣਨ। ਬਾਈਬਲ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਚੰਗੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਰਾਹ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇ ਸਕੇ (ਉਤਪਤ 18:19)।

ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰਨ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:1-3)। ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹੀ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜੋ ਅਬਸਾਲੋਮ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼

ਵਿਦਰੋਹ ਨਾ ਕਰਦਾ। ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ; ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਅਬਸ਼ਾਲੋਮ ਦੀ ਫੌਜ ਹਾਰ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਦੁੱਖੀ ਪਿਤਾ ਦਾਉਦ ਪੁਕਾਰ ਉੱਠਿਆ, ‘‘ਹਾਏ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਅਬਸ਼ਾਲੋਮ! ਹੇ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ, ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਅਬਸ਼ਾਲੋਮ’’ (2 ਸਮੂਏਲ 18:33)।

ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤਦੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਨਾਗਰਿਕ ਸਬੰਧ

ਨਾਗਰਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਦਰ ਭਰੇ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਮਾਲਕ-ਗ਼ੁਲਾਮ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਸਬੰਧ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸੇਵਕ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਿਲੋਂ ਕਰਨ। ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਭੈ ਅਰਖਦਿਆਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ। ਉਹ ਇਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਇਨਾਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਲੀਸ਼ਾ ਦਾ ਚਾਕਰ ਗੋਹਾਜ਼ੀ ਨਬੀ ਦੀਆਂ ਇੱਛਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਤਦ ਤਕ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦ ਤਕ ਇਕ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਇੱਛਿਆ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕੋਹੜ ਤੋਂ ਚੰਗਿਆਈ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਾਅਮਾਨ ਨੂੰ ਅਲੀਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦੇ ਵਕਤ ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੀ।

ਗੋਹਾਜ਼ੀ ਨੇ ਅਲੀਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ‘‘ਜੀਉਂਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਸਹੁੰ ਜਿਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਖਲੋਤਾ ਹਾਂ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ’’ (2 ਰਾਜਿਆਂ 5:16)। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਲੀਸ਼ਾ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਨਾਅਮਾਨ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇ ਦਵੇ। ਆਪਣੇ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਆਗਿਆ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਅਮਾਨ ਦਾ ਕੋੜ੍ਹ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (2 ਰਾਜਿਆਂ 5:27)। ਖੁਦਾ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਤਦ ਤਕ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 5:29)।

ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਦਿਨ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇੰਜ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਦਾ ਆਦਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਨਾ ਕਰੀਏ।

ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦਾ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੋਦਾਮ ਵਿਚ ਬੁੱਢੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਦਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਦ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਖ਼ਤ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਵਕਤ ਉਸ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:23 ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਬਲਕਿ ਯਿਸੂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਜਦ ਸਹਾਇਕ ਚੁਣਨ ਲਈ ਬੋਸ ਨੇ ਆਉਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬੁੱਢੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚੁਣ ਲਿਆ।

ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਵਿਚ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੰਜੀਲੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਹੀ ਸ਼ਖ਼ਸ ਨੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਉਹ ਉਸ ਔਰਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਜਿਹੜੀ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਈ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਨਿਰਾਲੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਹੋਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਓਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਸਕੇ, ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਭਲਾ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ?’’ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਹਿਆ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਔਰਤ ਯਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਵਕਤ ਮੈਂ ਬੈਠਦੀ ਸੀ? ਉਹ ਮੇਰੀ ਸਫ਼ਾਈ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਐਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਸ ਦਾ ਧਰਮ ਪੁੱਛ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਬੜੀ ਹੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਨਿਹਚਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਕਿਉਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਮਸੀਹੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਹਾਂ।’’

ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਸੁਰਗੀ ਮਾਲਕ ਜਿਸ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹੀ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ। ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬੌਸ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਵੇਤਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਓਸੇ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ (ਮੱਤੀ 7: 12)।

ਸਹੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ

ਸਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਦੂਜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਹਰ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੁਦਾ, ਸਾਥੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ, ਗੁਆਂਢੀ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਾਡੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ (3: 18, 19)। ਪਤਨੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰੋਬ ਝਾੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਣ। ਔਰਤ ਲਈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਜ਼ੁਲਮ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਦਮੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਮੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦਾ।

ਪਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਡੂੰਘੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:25)।

ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੰਧ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਣੇ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਹੀ ਵਕਤ ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਦਾ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਹਤਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ।

ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ (3:20, 21)। ਸਮਾਜ ਤਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਬੱਚੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਾ ਅਨਾਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਾ। ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਨ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਆਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:4, 5)।

ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪਿਤਾ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਵਰਗਾ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤੇ ਨਾ ਮੰਨਣਾ ਭੈਭੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਖ਼ਤ ਆਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਦਬਦਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਹੀਣ ਅਤੇ ਨਾਲਾਇਕ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੰਜ ਹੋਣ ਦੇਣ ਦੇ ਉਲਟ ਪਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਦਲੇਰੀ ਭਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਸਾਰਿਆਂ ਚੰਗਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਗ਼ੁਲਾਮ (3:22-4:1)। ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਸਭ ਬਰਾਬਰ ਹਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:28)। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨੇ ਮਨ ਬਦਲਿਆ ਸੀ ਉਹ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਨ ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇਵੇਂ ਹੋਣੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਯਿਸੂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਕਿ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਇਨਾਮ ਯਿਸੂ ਹੀ ਦਵੇਗਾ, ਆਪਣੇ ਨਿਯੋਕਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇੰਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਦੇਹ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਸਭ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:10)।

ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਠੀਕ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਵੇਂ ਦਾ ਹੀ ਬਣਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਉਹ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਗ਼ੁਲਾਮ ਭਲੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਐਨਾ ਜੁੜ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਦ ਵੀ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਿਲੇ-ਜੁਲੇ ਵਰਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਡੇਵਿਡ ਐਮ. ਹੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ, "ਔਰਤਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਤਨੀਆਂ, ਮਾਵਾਂ, [ਬੇਟੀਆਂ,] ਅਤੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਲਕਣਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਰਖ ਪਤੀ, ਪੁੱਤਰ, ਅਤੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ" (ਡੇਵਿਡ ਐਮ. ਹੇ,

ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼, ਅਖਿੰਗਡਨ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ [ਨੈਸ਼ਵਿੱਲ: ਅਖਿੰਗਡਨ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2000], 140)।
²ਰੋਬਰਟ ਜੀ. ਬ੍ਰੇਚਰ ਐਂਡ ਯੂਜੀਨ ਏ. ਨਿਡਾ, *ਏ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਟਰ'ਜ਼ ਹੈਂਡਬੁਕ ਆਨ ਪੌਲ'ਜ਼ ਲੈਟਰਜ਼ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਫਿਲੋਮੋਨ*, ਹੈਲਪਸ ਫਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਟਰਜ਼ (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਯੂਨਾਈਟਡ ਬਾਈਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, 1977), 92. ³ਪੀਟਰ ਟੀ. ਓ'ਬ੍ਰਾਇਨ, *ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼, ਫਿਲੋਮੋਨ, ਵਰਡ ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਜਿਲਦ 44 (ਵਾਕੋ, ਟੈਕਸਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1982), 224. ⁴ਮੱਤੀ 4:4; ਰੋਮੀਆਂ 7:17; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:17; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:12; 1 ਪਤਰਸ 3:3, 4 ਵੀ ਵੇਖੋ। ⁵ਈ. ਕੇ. ਸਿੰਪਸਨ ਐਂਡ ਐਫ. ਐਫ. ਬਰੂਸ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਐਪਿਸਟਲਜ਼ ਟੂ ਦ ਇਫੀਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼*, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1957), 294. ⁶ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 26:20; ਮਰਕੁਸ 14:17; ਲੂਕਾ 22:14; ਯੂਹੰਨਾ 13:2, 4. ⁷ਐਡਅਰਡ ਸਵੇਜ਼ਰ, *ਦ ਲੈਟਰ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼: ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਅਨੁ. ਐਂਡ੍ਰਿਊ ਚੈਸਟਰ (ਜ਼ਿਉਰਿਕ: ਬੈਨਜ਼ਾਈਗਰ ਵਰਲੈਗ, 1976; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਮਿਨਿਆਪੁਲਿਸ: ਆਗਸਬਰਗ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1982), 219. ⁸ਰੌਸ ਸ਼ੈਫਰਡ ਕ੍ਰੇਮਰ ਐਂਡ ਮੇਰੀ ਰੋਜ਼ ਡੀ'ਏਂਜਲੋ, *ਵਿਮੇਨ ਐਂਡ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਓਰੀਜੀਨਿਸ* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1999), 86. ⁹ਵੇਲਰੀ ਏ. ਅਬ੍ਰਾਹਾਮਸਨ, *ਵਿਮੇਨ ਐਂਡ ਵਰਸ਼ਿਪ ਐਂਟ ਫਿਲਿਪਾਇ: ਡਾਇਨਾ/ਅਰਤੇਮਿਸ ਐਂਡ ਅਦਰ ਕਲਟਸ ਇਨ ਦ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਇਰਾ* (ਪੋਰਟਲੈਂਡ, ਮੇਇਨੇ: ਅਸਟਾਰਟੋ ਸ਼ੌਲ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1995), 194. ¹⁰ਵਿਲੀਅਮ ਬੇਅਰਡ, *ਦ ਕੋਰਿੰਥੀਅਨ ਚਰਚ—ਏ ਬਿਬਲੀਕਲ ਅਪ੍ਰੋਚ ਟੂ ਦ ਅਰਬਨ ਕਲਚਰ* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਅਖਿੰਗਡਨ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1964), 121–22.